

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 12.5.2010
K(2010) 3124 slutlig

**Ärende: Statligt stöd – NN18/2010 – Sverige
Omstruktureringsstöd till Carnegie Investment Bank**

1 FÖRFARANDE

- (1) Genom beslut av den 15 december 2008¹ godkände kommissionen ett åtgärdspaket till Carnegie Investment Bank AB (nedan kallad *banken* eller *Carnegie*) som undsättningsstöd på grundval av artikel 107.3 b i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*)² (nedan kallat *beslutet om undsättningsstöd*). Enligt beslutet skulle de svenska myndigheterna lägga fram en plan för omstrukturering eller likvidation senast den 25 april 2009.
- (2) Den 25 april 2009 anmälde de svenska myndigheterna en omstruktureringsplan för Carnegie. Eftersom de svenska myndigheterna hade genomfört vissa av åtgärderna, särskilt sådana relaterade till försäljningsprocessen, utan förhandsgodkännande från kommissionen, registrerades ärendet senare som NN 18/10.
- (3) Kommissionen sände förfrågningar om upplysningar till de svenska myndigheterna den 3 juli 2009, den 2 oktober 2009 och den 31 mars 2010. De svenska myndigheterna svarade den 3 november 2009, den 16 november 2009, den 11 februari 2010, den 7 april 2010 och den 15 april 2010.

¹ Kommissionens beslut av den 15 december 2008 i det statliga stödärendet NN 64/08 *Undsättningsstöd till Carnegie Bank*, EUT C 29, 5.2.2009, s. 1.

² Med verkan från och med den 1 december 2009 har artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget ersatts av artikel 101 respektive 102 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Innehållet i bestämmelserna är dock i sak oförändrat. I detta beslut bör hänvisningar till artiklarna 101 och 102 i EUF-fördraget i förekommande fall förstås som hänvisningar till artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget.

Carl Bildt
Chef för utrikesdepartementet
Arvsfurstens palats
Gustav Adolfs torg 1
SE – 103 23 Stockholm

2 BESKRIVNING

2.1 Stödmottagaren

- (4) Företaget D. Carnegie & Co AB (nedan kallat *holdingbolaget* eller *Carnegiekoncernen*), hade två helägda dotterbolag, Max Matthiessen Holding AB (nedan kallat *Max Matthiessen*) och banken. Max Matthiessen agerar som en mellanhand vid försäkringar och sparande medan banken är en nordisk³ investmentbank med fyra huvudsakliga affärsområden: värdepappershandel, investment banking, kapitalförvaltning och privatbankstjänster. Banken bedriver verksamhet i Sverige, Finland, Norge, Danmark, Förenade kungariket, Luxemburg, Schweiz och Förenta staterna.
- (5) Den 30 september 2008 uppgick Carnegiekoncernens balansräkning till cirka 33 miljarder svenska kronor⁴ (mindre än 0,5 % av den svenska banksektorn) och det kapital som banken förvaltade till cirka 122 miljarder svenska kronor (SEK). Affärsområdena värdepapper och privatbankstjänster hade de största andelarna kapital i balansräkningen. Banken hade ungefär fyra tusen kunder i Sverige och inlåning på cirka 2,5 miljarder SEK.
- (6) Betydelsen av affärsområdena för banken innan äganderätten överfördes till Riksgäldskontoret⁵ presenteras i tabellen nedan.

Tabell 1: Bankens tillgångar, intäkter och rörelseresultat per affärsområde i slutet av oktober 2008

Affärsområde	Totala tillgångar per affärsområde i miljarder SEK	% av inkomst	% av rörelseresultat (före vinstdelning och reserver för kreditförluster)
Värdepapper	15,587*	45 %	42 %
Investment Banking	0,083	14 %	12 %
Kapitalförvaltning	1,521	26 %	37 %
Privatbankstjänster	5,987	15 %	9 %

* De tillgångar som avdelats värdepappershandeln uppgick till 34,603 miljarder SEK i slutet på det första kvartalet 2008.

2.2 Bankens svårigheter och godkända åtgärder för undsättningsstöd

- (7) Under 2007 ålades banken böter av den svenska Finansinspektionen för oegentligheter relaterade till dess handel för egen räkning ("proprietary trading"). Finansinspektionens betänkligheter under 2007 var relaterade till tillsynsärenden avseende

³ De nordiska länderna omfattar Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige.

⁴ Växelkurs 1 EUR = 10,5 SEK (enbart vägledande upplysning, kurs per den 10 december 2008).

⁵ Riksgäldskontoret är den svenska statens finansförvaltning. Det ansvarar för statens betalningar och skulder.

tradingverksamheten och kreditgivningen. Vidare upptäcktes en signifikant övervärdering av bankens tradingresultat. Banken ålades också böter av OMX⁶.

- (8) Till följd av oron på finansmarknaderna och den minskade tillgången på interbanklån ökade bankens svårigheter att finansiera sin verksamhet. Situationen förvärrades den 24 oktober 2008 när offentliggörandet av bankens resultat för det tredje kvartalet visade en exceptionellt hög kreditrisk för ett enda åtagande som tvingade banken att reservera stora belopp för befarade kreditförluster på cirka 1 miljard SEK, och rapportera en förlust på 362 miljoner SEK.
- (9) Den underliggande orsaken till bankens problem var den svaga styrelse- och förvaltningsstrukturen. Styrelsen utövade inte tillräcklig kontroll, riskhantering eller lagefterlevnad inom banken. Detta förvärrades ytterligare av en otydlig matrisorganisationsstruktur med dåligt definierade ansvarsområden och ett icke-transparent vinstdelningssystem som inte tog hänsyn till kostnaderna för kapital, risk och lagefterlevnad.
- (10) Trots Carnegies begränsade storlek i förhållande till hela banksektorn i Sverige och att banken snarare specialiserat sig på investment banking än universella banktjänster ansåg de svenska myndigheterna banken vara ett systemviktigt institut när den drabbades av svårigheter i oktober 2008. Följaktligen ingrep staten för att ge banken undsättningsstöd. Enligt de svenska myndigheterna berodde detta på den oro som rådde på finansmarknaderna vid denna tidpunkt.
- (11) Enligt de svenska myndigheterna ansåg Finansinspektionen i september 2008 att den hade skäl att inleda en ny undersökning av Carnegie till följd av påståendena om fortsatta överträdelser av banklagstiftningen.
- (12) Den 24 oktober 2008 blev bankens finansiella situation så ansträngd att den riskerade att inte längre kunna uppfylla sina betalningsskyldigheter. Bankens ansökte då om och beviljades särskilt likviditetsstöd av Sveriges Riksbank. Det totala likviditetsstödet uppgick till 2,4 miljarder SEK. För att säkra likviditetsstödet ställde holdingbolaget och banken en pant i storleksordningen 3,09–3,69 miljarder SEK. Panten inkluderade obligationslån, alla aktier i banken, Banque Carnegie Luxembourg S.A. och Max Matthiessen samt flera lån från holdingbolagen till dess dotterbolag.⁷
- (13) Den 10 november 2008 undertecknade Riksgäldskontoret ett låneavtal (nedan kallat *lånet*) med banken enligt vilket den senare lånade 2,41 miljarder SEK, vilket motsvarade det belopp som tidigare lånats från Riksbanken plus ränta⁸ med samma pant som tidigare ställts för lånet från Riksbanken. Enligt lånet var Riksgäldskontoret berättigat att ta över säkerheten om, bland andra omständigheter, bankens tillstånd återkallades.

⁶ OMX står för OMX AB (Aktiebolaget Optionsmäklarna/Helsinki Stock Exchange), den nordiska börskoncernen, som nu ingår i NASDAQ OMX.

⁷ För fullständiga uppgifter om undsättningsåtgärderna se beslutet om undsättningsstöd (se fotnot 1).

⁸ Det inkluderar också vissa kostnader som uppstod när Riksgäldskontoret ingick låneavtalet.

- (14) Riksgäldskontorets beslut att ge lånet baserades på en ny lag om bankstöd⁹. Enligt denna lag var det Riksgäldskontoret, inte Riksbanken, som är behörig myndighet för att ge stöd till banker i svårigheter. Riksgäldskontoret övervägde flera alternativ inom ramen för lagen, inklusive likvidation av banken, men det ansåg att detta alternativ skulle leda till högre kostnader för staten, vilket vore oförenligt med syftet med lagen, nämligen att minimera kostnaderna för staten.
- (15) Den 10 november 2008 beslutade Finansinspektionen, när den konstaterade att banken hade åsidosatt gällande lagstiftning genom otillräcklig intern kontroll och otillräcklig riskhantering, att återkalla dess banktillstånd och tillstånd att bedriva värdepappersrörelse. Omedelbart efteråt informerade Riksgäldskontoret holdingbolaget att det hade tagit över panten, särskilt i form av aktier. Det ledde till att Riksgäldskontoret blev ensam ägare till banken och Max Matthiessen.
- (16) Senare samma dag ändrade Finansinspektionen sitt beslut att återkalla tillståndet, när den hade konstaterat det nya ägandeförhållandet och då den ansåg att detta gav tillräckliga garantier för att de brister den tidigare hade identifierat skulle komma att åtgärdas, till en varning och banken gavs möjlighet att behålla sina tillstånd. Därmed kunde banken fortsätta med sin verksamhet och undvika likvidation, vilken hade riskerat att leda till en snabb minskning av värdet i banken.
- (17) I enlighet med låneavtalet genomfördes en värdering av panten av oberoende experter. Eftersom resultatet av den oberoende värderingen visade att aktierna hade ett lägre värde än lånebeloppet, betalades inget tillbaka till de tidigare aktieägarna, utan lånet skrevs ned med ett belopp (2,283 miljoner SEK) motsvarande värdet på panten. En skuld på 123 miljoner SEK från banken till förmån för Riksgäldskontoret fortsatte att vara utestående. Värdet på panten bokfördes som ett kärnkaptillskott i bankens räkenskaper. Värderingen av aktierna gjordes på grundval av värdet på banken utan banktillstånd (eftersom tillståndet hade återkallats vid den tidpunkt då staten tog över panten).

2.3 Omstruktureringsåtgärderna

- (18) Efter att ha tagit över äganderätten av banken införde Riksgäldskontoret snabbt en omstruktureringsplan för att lösa bankens akuta problem, samtidigt som den började se sig om efter en potentiell köpare. Försäljningsprocessen inleddes inom två veckor efter den statliga rekapitaliseringen av banken. Köparna av banken har fortsatt de omstruktureringsåtgärder som inleddes av Riksgäldskontoret. Enligt omstruktureringsplanen fokuseras den nya verksamheten huvudsakligen på en signifikant minskning av riskprofilen för bankens verksamhet, ett lägre risktagande och förbättrad lagefterlevnad.

Försäljningsprocessen

- (19) Omedelbart efter det att Riksgäldskontoret tagit över banken gav staten oberoende experter i ett uppdrag att utföra en due diligence (granskning av företagets kommersiella,

⁹ Lagen om statligt stöd till kreditinstitut (2008:814) av den 29 oktober 2008 godkändes av kommissionen i det statliga stödbeslutet N 533/08, EUT C 308, 3.12.2008, s. 6.

finansiella, legala och miljömässiga förhållanden) av Carnegie för att identifiera orsakerna till bankens svårigheter och olika sätt att åtgärda dem. Vidare beslutade Riksgäldskontoret att inleda en försäljningsprocess i form av s.k. kontrollerade auktionsförfaranden för vart och ett av bolagen¹⁰.

- (20) Den 21 november 2008 offentliggjorde Riksgäldskontoret att försäljningsprocessen påbörjades¹¹. Enligt de svenska myndigheterna försäkrade sig Riksgäldskontoret om att samtliga potentiella köpare som fått delta i processen var seriösa, hade en plan för hur bankens problem skulle hanteras och hade goda utsikter att kunna klara Finansinspektionens och övriga tillsynsmyndigheters ägarprövning.
- (21) I samband med försäljningsprocessen kontaktade Riksgäldskontorets rådgivare ett stort antal tänkbara nationella och internationella intressenter. Totalt kontaktades 26 potentiella köpare för Carnegie och 35 för Max Matthiessen. Bara sju potentiella köpare av Carnegie bekräftade dock sitt intresse. Budgivarna fick ta del av informationsunderlaget och uppmanades att presentera indikativa bud på Carnegie senast den 4 december 2008 och på Max Matthiessen den 18 december 2008. Fyra bud på Carnegie och fyra bud på Max Matthiessen bedömdes vara tillräckligt attraktiva för att budgivarna skulle ges tillfälle att genomföra en s.k. due diligence exercise (granskning av kommersiella, finansiella, legala och miljömässiga förhållanden med hjälp av informationen).
- (22) Under försäljningsprocessen presenterade Riksgäldskontoret ett utkast till köpeavtal för budgivarna. Av avtalsutkastet framgick att staten som säljare inte var villig att ställa några garantier avseende bolagens ställning eller framtida utveckling¹².
- (23) I slutet av due diligenceprocessen och efter att ha övervägt utkastet till köpeavtal lämnade två budgivare slutliga bud på Carnegie den 9 februari 2009. Ett tredje slutligt bud lämnades med viss försening, men som slutligen också beaktades av de svenska myndigheterna¹³. När buden utvärderats stod det klart för de svenska myndigheterna att de två budgivarna båda krävde riskskydd för krav som skulle kunna framställas vid eventuella framtida tvister avseende lån till fastighetsbolaget Skrindan (som förklaras mer ingående i punkt (28)(1)(ii)).
- (24) Med andra ord kunde staten, eftersom de slutliga budgivarna inte var beredda att ta över denna risk, välja mellan att endera separera den från banken och behålla den i statlig ägo eller sälja banken inklusive den eventuella risken men erbjuda skydd för förlusterna om sådana uppstod i fall av rättstvist.

¹⁰ I ett kontrollerat auktionsförfarande inhämtas bud från intressenter varefter en samlad bedömning av buden görs utifrån bl.a. pris, avtalsvillkor, kreditvärdighet och villkor för genomförande av affären.

¹¹ Se pressmeddelandet från Riksgäldskontoret från samma datum: https://www.riksgalden.se/templates/RGK_Templates/NewsPage_17293.aspx.

¹² Bara sedvanliga garantier som rimligtvis kan krävas vid en försäljning ingick.

¹³ Budet i fråga avsågs i ett senare skede på grund av, bland annat, transaktionsriskerna. För det första innehöll det föreslagna avtalet en möjlighet för köparen att inte genomföra köpet mellan undertecknandet av avtalet och tillträde vid materiella negativa händelser i omvärlden. För det andra fanns osäkerhet om budets finansiering (ett banklån behövde tas upp, vilket omgärdades av ett antal villkor). Dessa inslag gjorde budet betydligt mindre fördelaktigt för staten som säljare.

- (25) De svenska myndigheterna valde att inkludera dessa lån i försäljningen medan staten behöll risken för eventuella förluster (risken för rättstvist)¹⁴. Staten behåller också rätten till 90 % av eventuella vinster från portföljen (10 % behåller banken som en "ersättning" för att förvalta denna riskexponering för statens räkning). Staten behöll rätten att köpa tillbaka den vid varje tidpunkt till bokfört värde (dvs. ingen kostnad eftersom det bokförda värdet är noll), om den föredrar en annan form av förvaltning. Enligt de svenska myndigheterna gjorde detta arrangemang det möjligt för Riksgäldskontoret att sälja banken och maximera priset eftersom köparna inte var beredda att ta på sig risken för potentiella krav, vars sannolikhet var svår att uppskatta. Den senare riskexponeringen, som var beroende av en sannolikhet som var svår att uppskatta, fanns inte med i bankens räkenskaper. Alla andra tillgångar och skulder togs över av köparna.
- (26) Det kombinerade budet för Carnegie och Max Matthiessen från Altor och Bure (nedan kallade *köparna*) var det mest fördelaktiga budet ur en finansiell synvinkel och med hänsyn till transaktionsrisken¹⁵. Avtalet om överlåtelse av aktierna i de båda bolagen ingicks den 11 februari 2009 och slutfördes den 19 maj 2009 efter att erforderliga tillstånd beviljats.
- (27) Det utestående lånet till Riksgäldskontoret på 123 miljoner SEK (se punkt (18)) återbetalades av banken just före det att den såldes till köparna.
- (28) Priset för Carnegie bestod av en fast och en rörlig köpeskillning och en rätt till en del av köparens vinst vid en vidareförsäljning av banken.
- (i) Den fasta köpeskillningen uppgick till 1 402 miljoner SEK varav 877 miljoner SEK betalades på tillträdesdagen och resterande belopp – plus ränta på detta belopp – ska betalas den 30 april 2010.
- (ii) Den rörliga köpeskillningen är uppdelad i två delar:
- *Vinstdelning I*: Enligt detta arrangemang delar köparna och säljaren (Riksgäldskontoret) på vinsten¹⁶ (50/50) i en kreditportfölj bestående av osäkra krediter till norska kunder och tre större svenska engagemang. Ursprungligt lånebelopp i den norska delen av portföljen uppgick till 1 miljard norska kronor (NOK) och de svenska engagemangen uppgick till 0,6 miljarder SEK till ett samlat belopp på cirka 1,8 miljarder SEK. Före försäljningen skrev banken ned de två portföljerna till ett totalt värde på 1 miljard SEK, vilket motsvarar Riksgäldskontorets uppskattning av portföljens värde. Köparna gjorde också en värdering av dessa lån som resulterade i ett totalt värde på cirka 0,44 miljarder SEK. Den stora skillnaden mellan köparnas och Riksgäldskontorets uppskattning av värdet var den bakomliggande orsaken till att parterna kom överens om detta vinstdelningsarrangemang. Arrangemanget gäller till den 31 december 2018

¹⁴ Alla tre slutliga budgivare informerades om att staten skulle anse ett sådant riskskydd för krav på ansvarförbindelser för lån som en del av en försäljning.

¹⁵ Ursprungligen delades investeringsdelen mellan Altor och Bure i en kvot på 65 % till 35 %.

¹⁶ Intäkter från de norska och svenska portföljerna som överstiger köparnas utvärdering, dvs. 0,44 miljarder SEK (till växelkursen per den 22.3.2010).

när den utestående portföljen ska avvecklas och en slutlig avräkning görs. Riksgäldskontoret har en option på att istället ta emot en engångsbetalning på 250 miljoner SEK som gäller från den 31 mars 2013 (dvs. Riksgäldskontoret skulle minst få detta belopp genom vinstdelning I). I gengäld har köparna en option på att betala 425 miljoner SEK till Riksgäldskontoret som gäller från den 31 mars 2012 (dvs. rätt att lösa ut Riksgäldskontoret från detta arrangemang)¹⁷.

- *Vinst-/förlustdelning II*: Enligt detta arrangemang delar köparna och säljaren på risken för ett kreditengagemang där staten får 90 % av alla betalningar och 90 % av värdet på de underliggande säkerheter som tillfaller Carnegie vid eventuell pantrealisation¹⁸, men har samtidigt risken för en eventuell förlust som avser fordringar från bankens största svenske låntagare, dennes familj och bolag (fastighetsbolaget Skrindan). Trots det faktum att en betydande del av fordran hade skrivits ned till noll ansåg budgivarna att det fanns en risk för ytterligare förluster på grund av de potentiella rättsliga krav som budgivarna inte var beredda att åta sig¹⁹. Enligt de svenska myndigheterna uppskattades de potentiella förlusterna vid den tidpunkt när försäljningsprocessen inleddes i värsta fall kunna uppgå till 1–2 miljarder SEK. Riksgäldskontoret anser att utsikterna för negativa utfall är mycket begränsade, eftersom ett antal överenskommelser med andra kreditgivare, låntagaren och dennes familj gjordes under det första kvartalet 2009, därmed kan de juridiska riskerna praktiskt taget anses vara obefintliga.

(iii) *Potentiell vinst vid vidareförsäljning*: Om banken skulle säljas vidare inom ett år efter köparnas förvärv har Riksgäldskontoret rätt till 50 % av köparnas vinst överstigande det belopp som krävs för att täcka skillnaden mellan lånet (som inklusive tillkommande kostnader på 25 miljoner SEK uppgår till 2,425 miljoner SEK) och försäljningspriset (lägsta pris är 2,275 miljarder SEK²⁰). Om banken skulle vidareförsäljas inom ett till två år har Riksgäldskontoret rätt till 25 % av motsvarande belopp. Slutligen har Riksgäldskontoret rätt till 100 % av köparnas vinst vid vidareförsäljning av banken inom 15 år från tillträdesdagen och upp till

¹⁷ Om denna portfölj skulle visa sig vara korrekt värderad av banken (dvs. motsvara 1 miljard SEK), skulle Riksgäldskontoret få ta emot 0,3 miljarder SEK från vinstdelning I, dvs. något mer än de garanterade 250 miljoner SEK. Om portföljen skulle utvecklas bättre än Riksgäldskontorets uppskattning blir resultatet ännu bättre.

¹⁸ Banken hade en signifikant exponering gentemot en svensk låntagare, dennes familj och bolag; fastighetsbolaget Skrindan. En betydande del av bankens fordringar hade redan återbetalats innan staten tog över banken. Låntagaren i fråga hade använt aktierna i fastighetsbolaget som säkerhet för lånet. I enlighet med det avtal som ingicks med låntagaren i mars 2009 övertog banken äganderätten till säkerheten (Skrindan). Om Skrindan går i konkurs blir det ingen vinst som delas 90/10 och inga ytterligare delbetalningar görs till staten. Riksgäldskontoret eller staten har ingen direkt ansvarsförbindelse vid en konkurs. Å andra sidan kan Riksgäldskontorets vinst om bolagets situation stabiliseras uppgå till 150–300 miljoner SEK.

¹⁹ Det fanns en risk för att banken, om Skrindan hade gått i konkurs, hade blivit skyldig att till konkursboet betala tillbaka en del av de låneåterbetalningar som redan hade gjorts vid tidpunkten för Riksgäldskontorets övertagande.

²⁰ Detta belopp inkluderar saldout på lånet på 123 miljoner SEK som återbetalats av banken innan avslut.

den nivå som krävs för att täcka Riksgäldskontorets ursprungliga lån och de kostnader det haft i samband med detta (se punkt (30)).

- (29) Priset på 500 miljoner SEK som köparna erbjöd för Max Matthiessen var det högsta budet, varav 100 miljoner SEK utbetalades i form av utdelning från Max Matthiessen innan tillträdesdagen. Om Max Matthiessen skulle vidareförsäljas av köparna inom ett år har Riksgäldskontoret rätt till 50 % av försäljningspriset överstigande 500 miljoner SEK. Vid en vidareförsäljning mellan ett och två år har Riksgäldskontoret rätt till 25 % av motsvarande belopp.
- (30) Sammanfattningsvis kommer intäkterna, enligt de svenska myndigheternas beräkningar, från försäljningen av Carnegie och Max Matthiessen att uppgå till minst 2,275 miljoner SEK, inklusive:
- Den fasta köpeskillingen för Carnegie (1 402 miljoner SEK, se punkt (28)) och för Max Matthiessen (400 miljoner SEK).
 - Amortering av Riksgäldskontorets utestående lån till banken (123 miljoner SEK, se punkt (27)).
 - Betalning av utdelning från Max Matthiessen innan tillträdesdagen (100 miljon SEK).
 - 250 miljoner SEK ska betalas efter den 31 mars 2013 under antagandet att Riksgäldskontoret nyttjar sin option relaterad till vinstdelning I.
- (31) Om vinstdelning I och vinst-/förlustdelning II inte skulle göra det möjligt för Riksgäldskontoret att fullt ut återkräva det nominella lånebeloppet och transaktionskostnaderna kan det få in ytterligare belopp om köparna säljer banken vidare med vinst inom 15 år.

Köparna

- (32) Altor Equity Partner är en svensk välrenommerad riskkapitalförvaltare. Företaget investerar framför allt i nordiska företag inom ramen för de riskkapitalfonder som sätts upp och utvecklar och avvecklar dessa genom att tillhandahålla tillväxtkapital till bolag med intäkter i storleksordningen 50–500 miljoner euro med värdeskapande potential. Företaget kan också selektivt investera i offentliga företag och osäkra fordringar. Altor har investeringar i totalt 22 företag med sammanlagda intäkter på 13,4 miljarder euro och cirka 34 000 anställda. Investeringarna i Carnegie och Max Matthiessen har gjorts via ”Altor Fund III” som har ett kapital på 2 miljarder euro. Altors strategi har hittills varit framgångsrik med en rörelsevinst som mer än dubblats i de företag som Altor ägt i över två år²¹.

²¹ Källa: http://www.altor.com/altor/opencms/how_we_work/achieving_the_ambitions/.

- (33) Bure Equity AB är ett företag som är börsnoterat på Stockholms Fondbörs med primärt fokus på långsiktiga investeringar i onoterade företag med en stark och stabil intjäningskapacitet. Bure har ett börsvärde på 1,2 miljarder SEK. Bure bedriver verksamhet i Europa, Asien, Nordamerika, Sydamerika, Mellanöstern, Sydafrika och Australien.

Omstruktureringsåtgärder

- (34) Omstruktureringsplanen kan fördelas på följande åtgärder:
- (35) **Förändringar i företagsledning:** Bankens företagsledning har ändrats flera gånger och ett stort antal chefer ansvariga för bankens tidigare problem har bytts ut. Riksgäldskontoret utsåg en ny styrelse efter att ha tagit över banken. En av den nya styrelsens huvuduppgifter var att åtgärda bristerna i riskkontrollerna som var orsaken till att banktillståndet drogs in. Den dag försäljningen till köparna var avslutad (den 19 maj 2009) utsågs efter en extra bolagsstämma i banken en ny styrelse, inklusive en ny verkställande direktör, en ny finansdirektör och nya chefer ansvariga för värdepappersavdelningarna.
- (36) **Förstärkt riskkontroll:** Efter det att Riksgäldskontoret tagit över banken utförde den nya styrelsen en omfattande översyn av risksituationen i företaget med hjälp av Ernst & Young. Vidare utfördes en omfattande översyn av hela kontrollverksamheten i samråd med tillsynsmyndigheterna. För att hantera konstaterade brister i bankens interna riskkontroll bildades en helt ny riskkontrollorganisation, med tre så kallade ”försvarslinjer” (se punkt (37)). All relevant policy och alla instruktioner relaterade till risk har skrivits om och godkänts av den nya styrelsen och den verkställande direktören. Beskrivningar av tjänster, med ansvarsområden, befogenhet och rapporteringsskyldigheter har setts över. Det innebär att banken i stor utsträckning har förstärkt sitt grepp om sina risker, särskilt marknadsrisker²² och kreditrisker²³, dvs. de områden där problemen uppstod.
- (37) För att hantera bankens exponering för marknadsrisker beslutade styrelsen att kraftigt minska risken i tradingverksamheten med så mycket som 80 %. Limitkontroll av tradingen har också förbättrats så att den bättre speglar risken. Genom att använda det nya systemet kan riskkontrollen följa marknadsrisksexponeringen i realtid, helt oberoende av affärssidan. Produktkontrollavdelningen (”första försvarslinjen”) övervakar limiterna på en daglig basis. Riskkontrollfunktionen (”andra försvarslinjen”) kontrollerar trading- och produktkontrollavdelningarna på daglig basis. Internrevisionen utgör den ”tredje försvarslinjen”. Därutöver har ett nytt kontrollförfarande införts genom vilket bankens tradingportfölj valideras kvartalsvis av en extern part som utför oberoende värderingar. Dessutom har den tidigare tradingportföljen avvecklats. Handeln för egen räkning med värdepapper har fortsatt i betydligt lägre omfattning.

²² Bankens marknadsrisker avser dess tradingverksamhet. Marknadsrisken definieras som risken för förlust på grund av ändrade marknadspriser, t.ex. ändrade aktiepriser, räntor eller växelkursnivåer.

²³ Kreditrisken definieras som risken för förlust till följd av motpartens betalningsförsummelser i samband med lån.

- (38) Banken har också vidtagit åtgärder för att minska sin kreditrisk. Bankens exponering mot de kreditriskerna den tidigare utsatte sig för minskades samtidigt som den minskade sin kreditportfölj från 7,7 miljarder SEK i början på 2009 till 2,8 miljarder SEK i slutet av 2009. Vinstdelningsarrangemangen motsvarade krediter med ett bokfört värde på 834 miljoner SEK eller 25 % av bankens totala kreditportfölj vid årsskiftet. Idag har de osäkra fordringarna reducerats till 390 miljoner SEK. Ytterligare 120 miljoner SEK väntas betalas tillbaka i slutet av 2009. Prognosen idag är att återvinna 670 miljoner SEK. Kreditportföljen som omfattas av vinstdelning I ligger dock kvar inom Carnegiekoncernen. Statens delaktighet i potentialen i denna portfölj framgår ovan.
- (39) Under 2009 inleddes ett omfattande arbete för att återvinna medel i kreditengagemangen. I detta syfte har den nya ledningen skiljt av dåliga tillgångar (dvs. osäkra lån, inklusive riskexponeringen mot fastighetsbolaget Skrindan, vinstdelning/förlustdelning II) värda 1,65 miljarder SEK i en intern ”bad bank” – Valot Invest, som har ansvaret för återvinningsarbetet. Eftersom 1,07 miljarder SEK i osäkra lån skrevs ned av banken i slutet av 2008 väntade sig banken bara att återvinna 580 miljoner SEK från den senare portföljen, vilken minskade ännu mer i slutet av 2009. Senare flyttades exponeringen gentemot Skrindan från Carnegies ”bad bank” och placerades i ett separat bolag som ägs av Carnegies köpare.
- (40) I framtiden kommer bankens kreditrisker att begränsas till att komplettera den kunddrivna handeln (utlåning mot säkerhet i likvida värdepapper). Denna typ av utlåning är en naturlig del av mäklarverksamheten, medan traditionella konsumentkrediter, som hus- eller billån, inte är det. Dessa traditionella krediter kommer att upphöra. Utlåning kommer att ske mot säkerhet i likvida värdepapper. Banken har också utsett en ny kreditchef som ska stärka kreditriskkontrollen.
- (41) **Hantera likviditetsrisker och finansieringssvårigheter:** Bankens likviditetsbehov genereras främst i den dagliga verksamheten och tillgodoses i första hand genom kortfristig säkerställd upplåning. Till följd av bankens likviditetssvårigheter under 2008 under de första månaderna av finanskrisen skar man ned på verksamheten för att frigöra likvida medel. Den nya ledningen har arbetat aktivt med att minska balansräkningen genom lägre tradinglimiter och en kraftig minskning av kreditgivningen. Det har resulterat i en minskad kreditportfölj och handelsverksamhet och därmed i lägre likviditetsbehov och finansieringsbehov. Carnegie arbetar med att minska likviditetsrisken genom att matcha löptider på in- och utlåning och aktivt hantera och begränsa motpartslimiter för investeringar vid finansiell oro.
- (42) **Förstärkt kapitalbas:** Efter att ha minskat sina operativa risker minskade banken också sina kapitalkrav med över 50 %. Riksgäldskontorets realiserande av panten i form av aktier innebar en kraftig kapitalförstärkning för bolaget. Den 31 december 2009 hade banken en kapitaltäckningskvot²⁴ om 3,26 (en kapitaltäckningskvot på 3,26 motsvarar en primärkapitalkvot på 26,0 %²⁵), långt över det lagstadgade kravet om en kapitaltäckningskvot på 1,0 och bankens interna mål på 1,5. Jämfört med banksektorn

²⁴ Kapitaltäckningskvoten beräknas som kvoten mellan kapitalbasen och kapitalkraven.

²⁵ Dvs. 8 % multiplicerat med en kapitaltäckningskvot på 3,26.

som helhet är banken mycket väl kapitaliserad. Efter försäljningen ägs kapitalet i banken för närvarande av privata investerare, inklusive vissa av dess anställda.

- (43) **Minskning av balansräkningen:** Enligt ovan minskade bankens verksamhet kraftigt i samband med omstruktureringen. Bankens totala tillgångar har minskat med över två tredjedelar sedan det andra kvartalet 2008 (från 45 miljarder SEK till 14 miljarder SEK i slutet av 2009, se tabellen nedan). Tillgångarna har främst minskat inom den svenska värdepappershandeln för egen räkning och Equity Finance-verksamheten, de områden som förorsakade problem i banken. Banken har sålt sin finska och svenska fondförvaltning och en mindre fastighetsverksamhet. Bankens samlade intäkter har också minskat från 3,9 miljarder SEK under 2007 till 2,2 miljarder SEK under 2009. I början på 2010 avskiljde köparna kapitalförvaltningen från banken till en separat enhet²⁶.

Tabell 2: Bankens balansräkning före det statliga stödet (per den 30 juni 2008) och i slutet av 2009²⁷

		<i>(miljoner SEK)</i>	
TILLGÅNGAR	30.6.2008	TILLGÅNGAR	31.12.2009
Likvida medel, inlåning i centralbanker och offentliga lån	973	Likvida medel, inlåning i centralbanker och offentliga lån	704
Lån till kreditinstitut	11 182	Lån till kreditinstitut	6 015
Lån till allmänheten	7 311	Lån till allmänheten	3 565
Obligationer	639	Obligationer	583
Aktier och andelar	9 526	Aktier och andelar	1 388
Derivat	1 565	Derivat	662
Kund och leverantörsfordringar	10 145	Kund och leverantörsfordringar	142
Övriga tillgångar	3 779	Övriga tillgångar	1 077
Summa tillgångar	45 121	Summa tillgångar	14 136
EGET KAPITAL OCH SKULDER	30.6.2008	EGET KAPITAL OCH SKULDER	31.12.2009
Skulder till kreditinstitut	15 494	Skulder till kreditinstitut	760
Inlåning	9 214	Inlåning	6 565
Ställda säkerheter	-	Obligationer	935
Korta positioner, finansiella instrument	5 210	Korta positioner, finansiella instrument	569
Derivat	3 937	Derivat	556
Kund och leverantörsfordringar	8 280	Kund och leverantörsfordringar	64
Övriga skulder	1 030	Övriga skulder	2 076
Avsättningar	1	Avsättningar	107
Eget kapital	1 954	Eget kapital	2 504
Summa skulder	45 121	Summa skulder	14 136

²⁶ Efter separationen rekapitaliserades det avknoppade företaget (Carnegie Asset Management Group Holding) av köparna (med cirka 269 miljoner SEK).

²⁷ Banken såldes på grundval av balansräkningen i årsrapporten för 2009.

- (44) **Affärsverksamheten optimerades** ytterligare genom gradvis ökade intäkter, vilka dock ligger lägre än under 2007 och 2008, och genom att minska kostnaderna. Följaktligen förbättrade banken sina kostnader till intäktskvot och uppvisade i motsats till föregående år vinst under 2009. Vinsten före skatt var 136 miljoner SEK, justerad med engångsbetalningar på 112 miljoner SEK.
- (45) I ett medellångt och långsiktigt perspektiv kommer köparna att fortsätta den strategi för banken som Riksgäldskontoret inledde. För att minska bankens riskprofil avser köparna fortsätta att fokusera på kunddriven, provisionsbaserad verksamhet, såsom aktieanalys, aktiemäkleri, företagsfinansiering, kapitalförvaltning och förmögenhetsförvaltning. Balansräkningsrelaterad verksamhet som värdepappershandel för egen räkning och aktiebelåning (equity finance) reduceras till ett minimum. Securities, Investment Banking, Asset Management och Private Banking kommer att utgöra tre distinkta affärsområden med tydligt ansvar för intäkter och kostnader. En rigorös struktur för kontroll av efterlevnad, effektiva kreditprocesser och interna system ska genomföras för att säkerställa att Carnegie i framtiden arbetar i enlighet med tillämpliga regler och uppfyller marknadspraxis. Köparna införde ett incitamentprogram som bygger på deläggande från ledning och anställda samt långsiktigt och kontrollerat risktagande. Fördelningen av delägandet till bankens anställda genomfördes när köparna sålde 25 % av banken till cirka 250 anställda.²⁸

3 SVERIGES INSTÄLLNING

- (46) Även om det sammanlagda värdet av det minsta väntade försäljningspriset är cirka 125 miljoner SEK lägre än lånebeloppet (exklusive kostnader) anser Riksgäldskontoret att försäljningspriset till följd av vinstdelningsarrangemanget kommer att täcka det statliga stöd som banken tog emot i november 2008 samt Riksgäldskontorets kostnader i samband med stödet.
- (47) Riksgäldskontoret anser att köparna har goda förutsättningar att utveckla banken och säkerställa att den undviker det slags risker och brister vad gäller regelefterlevnad som försatte banken i en ohållbar situation före statens ingripande.
- (48) De svenska myndigheterna anser också att omstruktureringsprocessen säkerställde att det stöd som beviljades genom åtgärderna begränsades till det som var strängt nödvändigt för omstruktureringen av banken och möjliggjorde en snabb försäljning till den privata sektorn samtidigt som den finansiella stabiliteten bevarades.
- (49) Slutligen anser de svenska myndigheterna att försäljningen av Carnegie och Max Mathiessen och de nedskärningar av bankens verksamhet som genomfördes före försäljningen inte bara minimerade det statsstöd som krävdes, utan också utgjorde viktiga

²⁸ Transaktionen genomfördes till samma pris som det som Altor och Bure betalade för banken.

åtgärder för att begränsa snedvridningen av konkurrensen och sörja för ansvarsfördelningen.

4 KOMMISSIONENS BEDÖMNING

4.1 Förekomst av statligt stöd

- (50) Kommissionen ska först bedöma om åtgärderna, dvs. rekapitaliseringen, den statliga garantin (se punkt 54) och mekanismen för vinst-/förlustdelning II, utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget. Enligt denna bestämmelse är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den inre marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.
- (51) I detta ärende står det utom allt tvivel att statliga medel använts för alla åtgärderna, och då banken är ett internationellt företag med verksamhet i den finansiella sektorn som är öppen för internationell konkurrens, anser kommissionen att eventuella fördelar som härrör från användning av statliga medel kan påverka handeln inom gemenskapen och snedvrida konkurrensen.
- (52) För att avgöra om åtgärderna utgör statligt stöd måste kommissionen vidare utreda om de leder till en selektiv fördel för banken.

a) Statens rekapitalisering av banken

- (53) Redan i beslutet om att bevilja undsättningsstöd fann kommissionen att Riksbankens särskilda likviditetsstöd till Carnegie, som senare ersattes av lånet från Riksgäldskontoret, utgör statligt stöd. Kommissionen noterar att även om åtgärderna bedömdes som likviditetsåtgärder i beslutet om undsättningsstöd ändrades deras natur och effekt när Riksgäldskontoret tog över panten, eftersom lånet omvandlades till en kapitaltillskottsåtgärd till förmån för banken och måste bedömas som en sådan. Till följd av att panten togs över ersattes lånet i bankens räkenskaper av kapital (i den utsträckning värdet på de aktier som togs över täckte lånet). Denna transaktion kan därmed betraktas som en omvandling av lån till aktier (se punkt (17)). Följaktligen rekapitaliserades banken med kärnkaptital med hjälp av statliga medel.

b) Statlig garanti

- (54) Kommissionen konstaterar att banken också gynnas av en statlig garanti för utfärdandet av en skuld på 935 miljoner SEK som löper ut den 20 april 2012 på samma villkor som för andra institutioner enligt den svenska garantin för medelfristiga lån (denna garanti

kan, i enlighet med det svenska garantiprogrammets villkor, komma att förlängas med upp till fem år)²⁹.

c) Vinst-/förlustdelning II

- (55) Vad slutligen gäller vinst-/förlustdelning II förefaller detta arrangemang utgöra en del av försäljningen då det var ett resultat av försäljningsprocessen där de slutliga budgivarna inte var redo att ta över denna risk och Riksgäldskontoret samtyckte till att behålla risken knuten till eventuella tvister för att kunna genomföra försäljningen och maximera intäkten. Även om det försäljningsprocessen innebär, som förklaras närmare nedan, att inget statligt stöd gavs till köparna, kan det dock inte uteslutas att vinst-/förlustdelning II innebar ett visst stöd till den ekonomiska verksamhet som överfördes till köparna, eftersom den befriade banken från en risk som annars skulle ha åvilat den fortsatta verksamheten under de nya ägarna. Kommissionen anser att villkoren och försäljningsprocessen av banken påverkades av de svenska myndigheternas beslut att intervensera till förmån för banken med stöd, låta den omfattas av statligt ägande och rekapitalisera den.
- (56) Mot bakgrund av tillgängliga uppgifter identifierar kommissionen tre parter som potentiellt kan ha gynnats av stödet.
- (57) **Kapitalägarna.** Bankens aktieägare förlorade ägandet och kontrollen över Carnegiekoncernen utan att erhålla någon kompensation från staten (se punkt (17)) och mottog därför inte något statligt stöd. Banken hade inga hybridkapitalägare.
- (58) **Köparna.** Vad gäller köparnas förvärv av banken kan de ha gynnats om det pris som de betalade var för lågt jämfört med marknadsvärdet på de sålda aktierna. På grundval av de uppgifter som lämnats av de svenska myndigheterna har kommissionen inga skäl att ifrågasätta att försäljningsprocessen genomfördes genom en öppen och icke-diskriminerande anbudsinfordran som resulterade i att det mest fördelaktiga budet antogs. Av punkt (21) framgår att ett stort antal potentiella nationella och internationella intressenter kontaktades och flera bud togs emot under anbudsinfordran. Kommissionen finner utrett, på grundval av tillgängliga uppgifter, att det vinnande anbudet var det som gav staten som säljare det bästa finansiella resultatet. Kommissionen har därför, på grundval av de svenska myndigheternas uppgifter, inga skäl att anse att det pris som betalades inte speglade marknadspriset³⁰. Köparna gynnades följaktligen inte av stödet.
- (59) **Den överförda verksamheten/den ekonomiska verksamheten.** Vad gäller Carnegie som såldes som ett led i omstruktureringsprocessen noterar kommissionen först att banken inte likviderades, vilket innebär att stödmottagarens identitet (Carnegie) inte påverkats av försäljningen, endast dess ägarförhållanden. Vidare måste kommissionen utreda om det

²⁹ Se kommissionens beslut av den 29 oktober 2008 i ärende N 533/2008 (EUT C 308, 3.12.2008, s. 6), med senare ändringar.

³⁰ Se punkt 21 i kommissionens meddelande om återställandet av lönsamheten och bedömningen av omstruktureringsåtgärder inom finanssektorn under den rådande krisen enligt reglerna om statligt stöd, EUT C 195, 19.8.2009, s. 9.

sålda företagens funktionella identitet bibehållits och att dess ekonomiska verksamhet behålls. I detta avseende noterar kommissionen att banken fortsätter att tillhandahålla samma tjänster som tidigare till sina kunder och att den fortfarande använder samma personal i stor utsträckning. Kommissionen noterar vidare att associerade kunder och goodwill fortsatte att vara avgränsade från köparna, dvs. banken var inte integrerad i den köpande enheten. Av dessa orsaker anser kommissionen att banken, under nya ägare, fortsätter att utföra en ekonomisk verksamhet som är snarlik den verksamhet som bedrevs före försäljningen. Åtgärderna kan därför anses ha gynnat den ekonomiska verksamhet som överförts.

- (60) Mot bakgrund av ovan nämnda överväganden anser kommissionen att rekapitaliseringen och garantin till banken uppfyller alla villkor som anges i artikel 107.1 i EUF-fördraget och därför innehåller statligt stöd till banken.
- (61) Vad gäller Max Mathiessen anser kommissionen att även om dess aktier pantsattes av holdingbolaget som säkerhet för lånet till banken och senare övertogs av Riksgäldskontoret, gynnades det inte av åtgärderna. Kommissionen anser följaktligen inte att något stöd beviljats Max Mathiessen.

4.2 Stödets förenlighet med den inre marknaden

- (62) När det gäller stödåtgärdernas förenlighet med den inre marknaden ska kommissionen bedöma om åtgärderna i fråga överensstämmer med villkoren i kommissionens meddelanden om tillämpningen av artikel 107.3 b i EUF-fördraget, särskilt dess *meddelande om återställandet av lönsamheten och bedömningen av omstruktureringsåtgärder inom finanssektorn under den rådande krisen enligt reglerna om statligt stöd* (nedan kallat *omstruktureringsmeddelandet*)³¹.
- (63) I omstruktureringsmeddelandet anges de statliga stödregler som är tillämpliga vid omstrukturering av finansinstitut under den rådande krisen. Enligt omstruktureringsmeddelandet ska en omstrukturering av ett finansinstitut för att vara förenlig med artikel 107.3 b i EUF-fördraget uppfylla följande:
 - (i) Leda till att bankens lönsamhet återställs.
 - (ii) Inkludera tillräckligt eget bidrag från bankens tidigare aktieägare och kapitalägare (ansvarsfördelning).
 - (iii) Innehålla tillräckliga åtgärder som begränsar snedvridningar av konkurrensen.

Återställande av lönsamhet

- (64) I omstruktureringsmeddelandet anges i punkterna 9 och 10 att medlemsstaten ska lägga fram en omfattande och detaljerad omstruktureringsplan som ska innehålla en jämförelse med andra alternativ. Om det inte går att återställa lönsamheten för en bank bör

³¹ Omstruktureringsmeddelandet, EUT C 195, 19.8.2009, s. 9.

omstruktureringsplanen ange hur banken kan avvecklas under ordnade former. Planen bör också identifiera orsakerna till bankens svårigheter.

- (65) I detta ärende noterar kommissionen att de svenska myndigheterna har valt att sälja banken till en tredje part efter att ha övervägt alternativet likvidation.
- (66) I punkt 17 i omstruktureringsmeddelandet bekräftas att en försäljning av (en del av) finansinstitutet till en tredje part kan bidra till att återställa dess långsiktiga lönsamhet. Med hänsyn till försäljningsprocessen samt köparnas affärsprofil och finansiella ställning som beskrivs ovan anser kommissionen att kraven i omstruktureringsmeddelandet har uppfyllts. Kommissionen har inga skäl att betvivla Altors eller Bures långsiktiga lönsamhet eller deras förmåga att driva den verksamhet de förvärvat. Finansinspektionen har också ansett att köparna har den förmåga som krävs för att äga och förvalta banken i enlighet med regel- och tillsynskrav.
- (67) Kommissionen anser också att banken är en lönsam verksamhet efter omstruktureringen. De omstruktureringsåtgärder som inleddes av Riksgäldskontoret och som köparna fortsatte, åtgärdade på lämpligt sätt de specifika orsakerna till bankens problem under 2008. Framför allt byttes bankens ledning ut, en due diligence genomfördes med hjälp av en extern konsult och omfattande åtgärder vidtogs för att minimera riskerna i bankens verksamhet (se punkterna (36) - (44)). Exponeringar från tidigare hanterades också genom snabba nedskrivningar. Bankens kapitalbas stärktes och banken är nu tillräckligt kapitaliserad med en kapitaltäckningskvot långt över minimikraven.
- (68) Affärsverksamheten har också förstärkts genom gradvis ökande intäkter och minskande kostnader. Den finansiella utvecklingen av banken under 2009 med köparna som ägare (se punkt (44)) bekräftar bankens utsikter att bli lönsam i ett långsiktigt perspektiv.
- (69) Mot bakgrund av vad som anges ovan anser kommissionen att bankens omstrukturering är ägnad att säkerställa dess långsiktiga lönsamhet.

Eget bidrag/ansvarsfördelning

- (70) Enligt omstruktureringsmeddelandet är ett lämpligt bidrag från stödmottagaren nödvändigt för att begränsa stödet till det absolut nödvändiga och hantera snedvridningar av konkurrensen och moralisk risk. För detta ändamål bör för det första omstruktureringskostnaderna minimeras och för det andra bör stödbeloppet begränsas och ett betydande eget bidrag är nödvändigt. Vad gäller begränsningen av omstruktureringskostnaderna anges i omstruktureringsmeddelandet (punkt 23 i meddelandet) att omstruktureringsstödet måste begränsas till att täcka de kostnader som är nödvändiga för återställandet av lönsamheten. I detta avseende noterar kommissionen att staten tog emot högsta möjliga pris vid försäljningen och maximerade återvinningen av de belopp som utbetalats som stöd. Anbudsinfordran bidrog till att begränsa det offentliga bidrag till bankens omstrukturering och till att återfå merparten av de medel som beviljats som statligt stöd. Därmed kan statens rekapitaliseringsåtgärd i stor utsträckning anses vara inlöst och ersatt av privata medel. Detta ledde till att banken i praktiken gynnades av

statens rekapitalisering under en relativt kort period på bara tre månader (från den 10 november 2008 till den 11 februari 2009).

- (71) Vad gäller ansvarsfördelning av kostnaderna för omstruktureringen krävs i omstruktureringsmeddelandet att inte bara staten ska ha ansvar för omstruktureringskostnaderna utan också en banks tidigare investerare och tidigare aktieägare. I detta avseende noterar kommissionen att bankens tidigare aktieägare förlorade sitt ägande i banken (och resten av Carnegiekoncernen) utan att erhålla någon kompensation. Kommissionen noterar att värderingen av de aktier som övertagits motsvarar deras värde utan det statliga stödet. Det faktum att de tidigare aktieägarna av ett företag som försatte sig i stora svårigheter på grund av ett överdrivet risktagande förlorade sitt ägande utan kompensation är en tydlig indikation på att eventuella moraliska risker kan uteslutas. Samtidigt bidrog de tidigare aktieägarna på detta sätt till i maximal utsträckning till bankens omstrukturering.
- (72) Vad gäller stödmottagarens egna bidrag anser kommissionen att banken genom nedskärningar av sin verksamhet och återbetalning av det utestående saldot på lånet också i tillräcklig grad har bidragit till sin omstrukturering.
- (73) Följaktligen anser kommissionen att omstruktureringskostnaderna är begränsade till vad som är absolut nödvändigt. Den anser också att banken och dess tidigare kapitalägare har lämnat ett betydande eget bidrag i samband med omstruktureringen och därmed begränsat stödet till vad som är absolut nödvändigt.

Åtgärder för att begränsa snedvridningar av konkurrensen

- (74) När det gäller åtgärder för att begränsa snedvridningar av konkurrensen anges i omstruktureringsmeddelandet (punkt 30) att kommissionen vid sin bedömning ska ta hänsyn till stödbeloppets storlek och de villkor och omständigheter på grundval av vilka stödet beviljats och de effekter finansinstitutets ställning får på marknaden efter omstruktureringen. Utifrån denna bedömning ska kommissionen kontrollera att potentiella snedvridningar av konkurrensen till följd av stödet inte är oproportionerliga.
- (75) Vidare anges i omstruktureringsmeddelandet (punkt 31) att när behovet av åtgärder för att begränsa snedvridningar av konkurrensen bedöms ska kommissionen beakta storleken på stödmottagarens egna bidrag och ansvarsfördelningen under omstruktureringsperioden. I detta ärende, som förklaras ovan, var det egna bidraget från banken och dess tidigare aktieägare i samband med omstruktureringen betydande, vilket minskar utrymmet för snedvridningar av konkurrensen.
- (76) Omstruktureringsåtgärderna inkluderar försäljningen av banken, vilken har genomförts genom en öppen och icke-diskriminerande anbudsinfordran inom en mycket kort tidsperiod. Försäljningen av banken, som är stödmottagare, till en privat marknadsaktör inom ramen för en öppen försäljningsprocess är en åtgärd ägnad att begränsa

snedvridningar av konkurrensen.³² Försäljningsprocessen simulerar i hög grad den kontrafaktiska situation som skulle ha uppstått i avsaknad av statligt stöd, eftersom ett företag i svårigheter (eller i konkurs) vanligtvis söker en potentiell köpare på marknaden och, om det misslyckas, likvideras. Likheten med den kontrafaktiska situationen är ännu större när, som i detta fall, det sålda företaget är relativt litet, vilket innebär att ett stort antal marknadsaktörer har möjlighet att förvärva det. Resultatet är att den snabba försäljningsprocessen i detta fall begränsat snedvridningen av konkurrensen, eftersom merparten av de statliga medlen har lösts in på kort tid och banken fortsätter att bedriva verksamhet under samma förutsättningar som andra banker som är etablerade i Sverige.

- (77) När det gäller den verksamhet som överfördes till köparna, vilken gynnades av stödet, konstaterar kommissionen att banken kunnat fortsätta att existera tack vare det statliga stödet. Kommissionen konstaterar dock samtidigt att stödbeloppet och den tidsperiod under vilken verksamheten gynnades av det statliga stödet kan anses begränsade.
- (78) För att fastställa stödets inverkan på konkurrensen måste kommissionen beakta bankens relativa storlek och dess ställning på marknaden efter omstruktureringen. Enligt punkt (5) ovan uppgick Carnegiekoncernens balansräkning redan före omstruktureringen till mindre än 0,5 % av den svenska banksektorn.
- (79) Mot bakgrund av omstruktureringen har banken sålt vissa delar av verksamheten och de resterande delarna skars ned. Resultatet är att bankens storlek och intäkter har minskat betydligt (balansräkningen minskade från 45 miljarder SEK före undsättningsstödet till 14 miljarder SEK i slutet av 2009, intäkterna minskade från 3,9 miljarder SEK under 2007 till 2,2 miljarder SEK under 2008).
- (80) Mot denna bakgrund anser kommissionen att omstruktureringsstödet eventuella påverkan på konkurrensen är begränsad.
- (81) I detta ärende återställdes likvärdiga konkurrensförutsättningar mellan verksamhet som erhållit kapital genom statligt stöd och verksamhet som måste finna kapital på marknaden inom en mycket kort tidsperiod genom att en konkurrensutsatt försäljningsprocess omedelbart inleddes. Denna åtgärd kan anses utgöra ett tillräckligt villkor för att säkerställa likvärdiga marknadsförutsättningar och förhindra utträngningseffekter genom offentliga rekapitaliseringsåtgärder.
- (82) Med beaktande av det som anges ovan och det faktum att försäljningen genomfördes genom en anbudsinfordran som snabbt inleddes och som gav samtliga konkurrenter möjlighet att förvärva verksamheten, anser kommissionen att omstruktureringen av banken så som den beskrivs ovan i tillräcklig utsträckning begränsar de snedvridningar av konkurrensen som stödet gav upphov till.

³² Se ärende C 10/2008, IKB, kommissionens beslut av den 21 oktober 2008, EUT L 278, 23.10.2009, s. 32, punkt 113; ärendena NN 42/2008, NN 46/2008 och NN/53/A/2008, Fortis Banque & Fortis Banque Luxembourg, kommissionens beslut av den 3 december 2008, punkt 9; ärende N 344/2009 och N 380/2009 Kaupthing Luxembourg, beslut av den 9 juli 2009, punkt 79, samt ärende NN 19/2009 Dunfermline av den 25 januari 2010, punkterna 126 och 130.

5 SLUTSATS

- (83) Mot denna bakgrund finner kommissionen att stödåtgärderna till förmån för banken (inbegripet vinst-/förlustdelning II i den mån denna överenskommelse kan anses utgöra statligt stöd) utgör statligt stöd som kan anses förenligt med artikel 107.3 b i EUF-fördraget med beaktande av omstruktureringsmeddelandet.

BESLUT

Kommissionen drar slutsatsen att åtgärderna i samband med omstruktureringen av banken utgör statligt stöd i enlighet med artikel 107.1 i EUF-fördraget. Eftersom dessa åtgärder är förenliga med den inre marknaden i enlighet med artikel 107.3 b i EUF-fördraget gör kommissionen inga invändningar mot dem.

Om denna skrivelse innehåller konfidentiella uppgifter som inte bör spridas till tredje part uppmanas Ni att informera kommissionen om detta inom femton arbetsdagar räknat från dagen för mottagandet av denna skrivelse. Om kommissionen vid den tidpunkten inte erhållit någon motiverad begäran, anses Ni godta att tredje part kan få ta del av innehållet och att skrivelsen i sin helhet och på ursprungsspråket offentliggörs på följande webbplats:

http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/state_aids_texts_sv.htm

Er begäran skall sändas med rekommenderat brev eller fax till:

European Commission
Directorate-General for Competition
State Aid Greffe
Rue Joseph II 70
1049 Brussels
Fax: +32 2 296 12 42

Högaktningsfullt,
På kommissionens vägnar

Joaquín ALMUNIA
Kommissionens vice ordförande